

Karelia
HARDWOOD FLOORS

LÄGGNINGSANVISNING

KARELIA TRÄGOLV FLYTANDE LÄGGNING

AB Gustaf Kähr
Box 805
SE-382 28 Nybro
Phone +46 (0)481-460 00
www.kareliafloors.com

FÖRUTSÄTTNINGAR INFÖR LÄGGNING

Allmänt

Karelia trägolv är endast avsett att läggas i kontrollerad inomhusmiljö.

Trä är ett hygroskopiskt material, det betyder att trä anpassar sig efter sin omgivande luftfuktighet. Detta gör att trägolv sväller när det blir fuktigt och krymper när det blir torrt.

Det är den relativa fuktigheten (RF) som styr hur träbaserade golvmaterial påverkas. Allt för snabba variationer i temperatur och luftfuktighet kan ge permanenta skador på golvet.

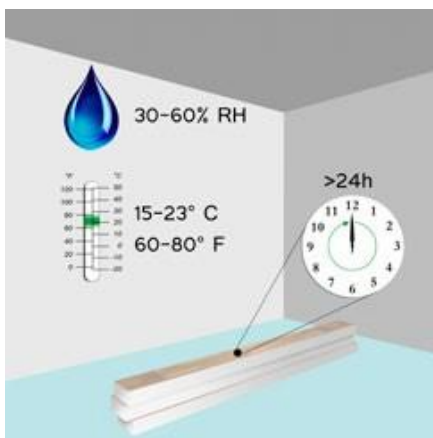
Rums och materialtemperaturen ska vid läggningstillfället ha en temperatur på 15–23° C. Luftfuktigheten i rummet ska vara mellan 30–60 % RF.

Observera att det i nybyggda hus, vid tiden för parkettläggning, ofta kan finnas mycket byggfukt kvar. I dessa fall är det viktigt att korrekt RF säkerställs innan läggning får ske.

Trägolvet ska läggas när alla andra arbeten är avslutade, t.ex. målning, tapetsering, kakelsättning och då byggplatsen har rätt RF. Detta för att undvika skador, nedsmutsning och onödig fuktpåverkan på golvet.

Klimatisering av golvbuntar

Innan läggning ska trägolv klimatiseras i utrymmet där golvet ska läggas, under minst 24 timmar. Snabbare temperatur-höjning får man om golvbuntarna inte läggs i en enda stapel utan delas upp på flera mindre. Öppna dock inte golv-buntarnas emballage förrän läggningen skall påbörjas.

Infästning av inredning

Inredningar, köksöar, garderober, väggar mm får aldrig fästas i trägolvet. Infästning mot undergolvet kan ske om hål borras genom trägolvet för att rymma t ex stödben eller fästning inklusive distans. Samma rörelsefog som gäller för hela golvytan måste då även finnas runt stödben/infästningen. Golvet får aldrig pressas ned och låsas.

Köksinredningar fästs i väggen för att avlasta tyngden på golvet. Inredningen vilar i framkant på golvet med stödben. Alternativt kan köksinredningen monteras på fyra ben.

Trägolvet kan läggas under vitvarorna med erforderligt droppskydd ovanpå.

Vid köksinredning med bänkskivor i tunga material så som sten, stenkompis, betong och andra mineralbaserade material får trägolvet inte läggas under den tyngre inredningen, då detta riskerar att låsa golvet. Om du ändå vill ha trägolv under inredningen måste trägolvet delas upp och läggas som en separat yta med expansionsutrymme mot övrigt golv. Ett alternativ till trägolv under köksinredning är en spånskiva med motsvarande tjocklek. Ett annat alternativ är att borra ut hål i trägolvet så att stödbenen vilar mot undergolvet, glöm inte rörelsefog runt stödbenen.

Om en braskamin placeras på golvet, ska exempelvis en spånskiva läggas på en yta som är något mindre än vad "gnistskyddet" är. Glöm inte expansionsutrymmet.

Spånskivan tar också upp vikten från braskaminen.

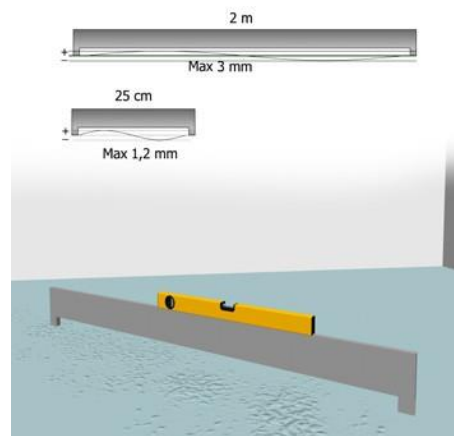
Golvet läggs sedan runtom spånskivan!

Krav på undergolv

Undergolvet skall vara torrt, plant, rent och fast. Heltäckning- och linoleummattor avlägsnas.

Lämna aldrig sågspån eller andra organiska rester kvar på undergolv av betong. Detta då en underifrån kommande fukt, stannar kvar under ex en ångspärr och kan ge upphov till oönskad organisk tillväxt.

Kontrollera undergolvets planhet vid 2 m mätlängd och vid 0,25 m mätlängd. Är ojämnheter större än 3 mm vid 2 m mätlängd eller större än 1,2 mm, vid 0,25 m mätlängd, måste de först utjämnas. Mätning med 1 m mätlängd är även acceptabel, toleransen är då 2 mm.

Kontrollera undergolvet relativa fuktighet (RF), är denna över 90 % är ångspärr av polyetenfolie inte tillräcklig, utan ytterligare åtgärd krävs innanläggning får påbörjas.

På följande undergolv, oavsett ålder, är det obligatoriskt med en godkänd åldersbeständig ångspärr, ex polyetenfolie. Denna ska alltid läggas så nära golvytan som möjligt. Viktigt att den läggs enligt leverantörens instruktioner.

- Betonggolv ovan mark (exempelvis gjuten bottenplatta)
- Över varm eller fuktig lokal (t ex pannrum eller tvättstuga)
- Bjälklag över kryppgrund
- Lättbetongbjälklag
- Över golvvärmsystem

Ett mellanlägg läggs ovanpå en eventuell folie för att minska stegljud och öka gångkomforten.

Planering av golvläggning

Mät rummets bredd och räkna ut hur bred den sista brädraden blir. Blir den mindre än 30 mm bred, bör du såga till även den första brädraden, så att första och sista brädraden blir ungefär lika breda. Glöm inte räkna med rörelsefog!

Vid läggning av golv med Profiloc® underlättar det om läggningen startas vid den långsida som har flest dörrar. Om dörrar finns vid kortsidorna i rummet är det också enklast att börja ny brädrad från den sidan. Bräderna kan läggas både från vänster och höger samt baklänges. Överstiger golvets bredd och längd angivet maxmått, måste golvet delas av med en så kallad dilatationsfog.

Vid långsmala utrymmen t.ex. hallar måste golvet läggas i längdriktning för att säkerställa att golvet ligger plant mot underlaget.

Läggning av Karelia trägolv på golvvärme

Godkänd ångspärr är obligatorisk i konstruktionen vid läggning på golvvärme, t.ex. kombinationsprodukten Tuplex. Denna ska placeras så nära golvet som möjligt.

Oavsett val av golvvärmsystem, så måste det säkerställas att underlaget förblir plant och stabil, även över tid, för att undvika t.ex. missljud och svikt.

Vid läggning på golvvärme i spårat undergolv (t.ex. golvspån eller EPS) med värmefördelningsplåtar, ska trägolvet läggas vinkelrätt mot värmegolvets slingor. Om detta inte är möjligt är det nödvändigt att först täcka undergolvet med ett skivmaterial. Om värmeslingorna är ingjutna i underlaget, behöver ingen extra hänsyn till lägningsriktning tas.

Golvets ytemperatur får aldrig överstiga 27° C. Detta gäller såväl under läggning, vid uppstart av värmesystem samt efter att läggningen är avslutad.

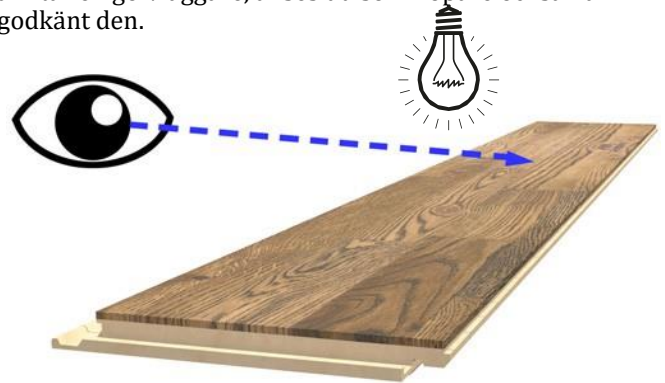
Avsugning

Det är alltid lättare att åtgärda fel som upptäcks i tid. Det är viktigt att alltid avsugna produkten i samband med läggningen. Upptäcks felaktigheter gällande ex utseende eller andra designinslag som inte överensstämmer med det som beskrivs i produktbladet, är det viktigt att ett reklamations-anspråk görs innan du lägger golvet. Defekta produkter byts naturligtvis ut, så länge de inte redan lagts. Bräder med uppenbara fel, som kan eller skulle kunna konstaterats före inläggningen, skall inte läggas in.

Observera dock att vissa golv, kan eller får innehålla inslag som kan upplevas som avvikande för en enskild bräda, men som på en lagd golvyta är ett godkänt och avsett designinslag. Se alltid till att avsugning och läggning sker vid god belysning!

Skillnader i färg, kvist och övrig design mellan brädorna i ett 1-stavsgolv kan vara stor och ställer högre krav vid läggning. Öppna därför flera paket och blanda golvbrädorna för att få en bra spridning av golvets designinslag över hela golvytan. Undvik ex att lägga brädor med stor färgskillnad bredvid varandra. Lämna dock aldrig buntar öppnade om du gör ett avbrott i läggningen.

När en golvbräda lagts, oavsett om du lägger själv eller anlitar en golvläggare, anses du som köpare också ha godkänt den.

Flatbøj

Vi strävar efter att tillverka bräderna något konvexa (flatbøj) på längden, för att göra golvet enkelt att lägga.

Start/Stoppräddor

En start/stoppbräda kan ingå i vissa golvförpackningar. Dessa bräddor saknar fog på ena kortsidan och läggs därför som första respektive sista brädan i en rad.

Trägolvs rörelsefogar och dilatationsfogar

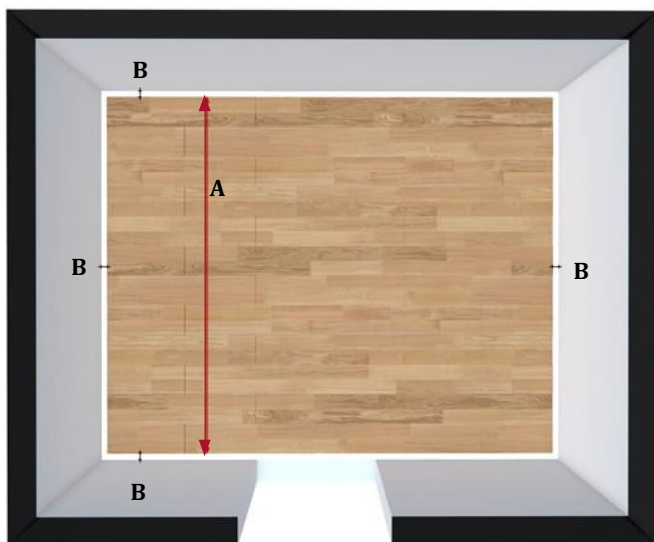
De naturliga, säsongsmässiga klimatvariationerna orsakar viss rörelse – svällning och krympning – hos trägolv. Därför får golven aldrig läggas dikt an mot angränsande väggar eller andra fasta byggnadsdelar. En rörelsefog måste därför lämnas runt om samtliga sidor av den sammanhängande golvytan.

Tänk på att dilatationsfogens bredd är summan av de båda anslutande ytornas rörelsefogar!

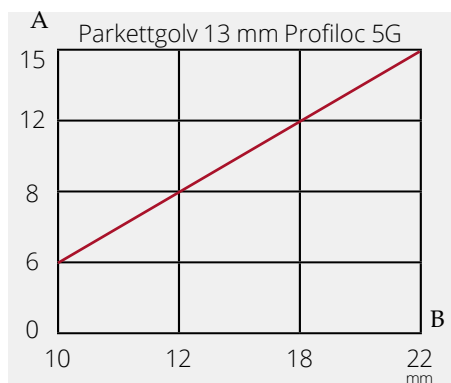
Rörelsefogens storlek (B), i mm, kan räknas fram med formeln: $1,5 \text{ mm} \times \text{meter golvbredd (A)}$. Rörelsefogen ska dock aldrig vara mindre än 10 mm.

Golvet måste ha möjlighet att svälla vid t.ex. trösklar, dörrkarmar, värmeledningsrör, pelare, trappor, klinkergolv och andra parkettgolv. Det är viktigt att se till att även den klimatsakade krympningen vintertid täcks av sockeln.

Maximal läggningssyta är: Bredd (A) 15m x Längd 25m. Var noga med planeringen så att maximal golvbredd och golvängd inte överskrids.

Grafen visar: Trägolvets rörelsekurva vid olika klimatvariationer och hur rörelsefogens storlek beror på golvytan. Klimatet i buntarna motsvarar vid leveransen 20° C och 40% RF.

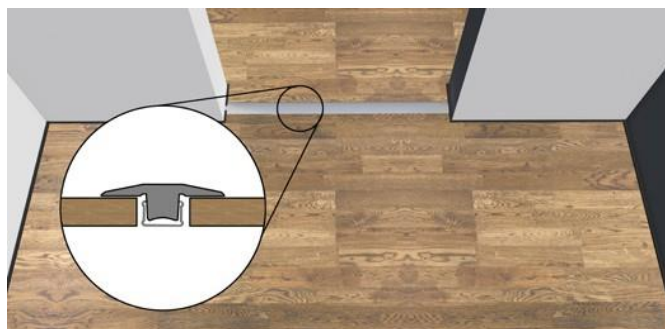

Observera att golvets maxbredd är baserad på en rektangulär golvyta. För en mer utmanande rumsutformning, kan det vara nödvändigt att kontakta golvläggare eller återförsäljare för att gå igenom eventuellt specifika förutsättningar.

Dörrgenomgångar

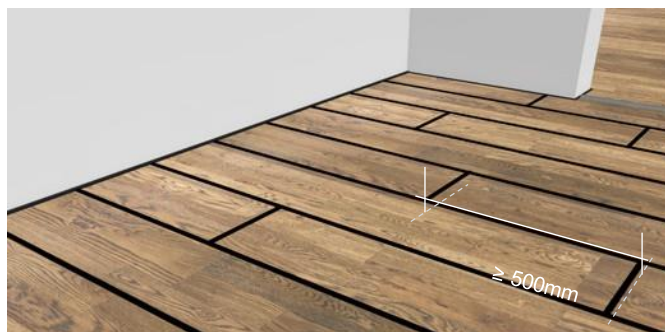
Vid läggning genom dörröppningar eller smala passage, t.ex. valv, måste golvet delas av med en dilatationsfog, som sedan täcks av en tröskel eller list.

Tröskeln kan också tas bort och sättas på plats igen när golvet lagts och dilatationsfog lämnats under tröskelpartiet. Hamnar tröskeln för högt, kapas dörren i motsvarande mån.

Ändskarvar

En ordentlig förskjutning, enligt tabell nedan, av ändskarvarna i intilliggande rader, skall finnas för att hålla golvet plant vid klimatvariationer. Även små ytor skall läggas i förband, d v s ändskarvar skall finnas i varje bräddrad. Detta är extra viktigt i långsmala utrymmen, som exempelvis hallar.

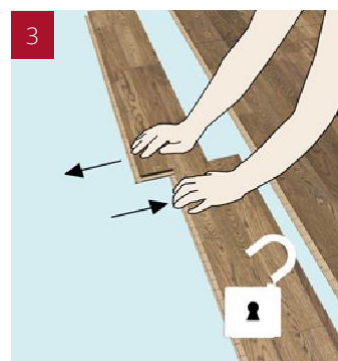
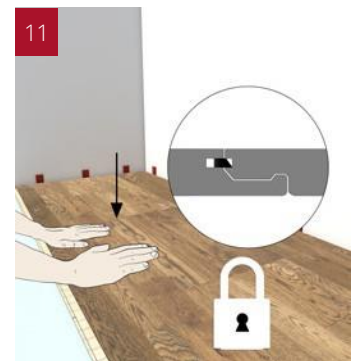
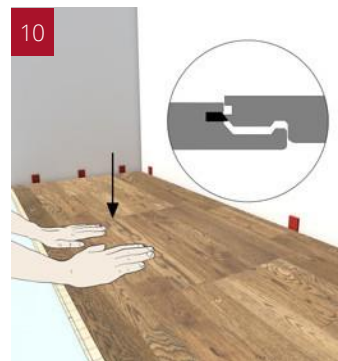
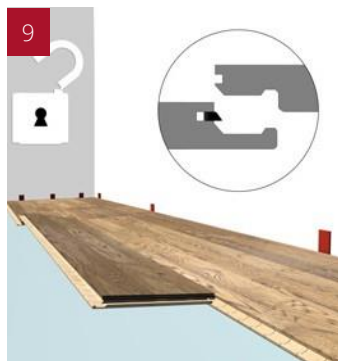
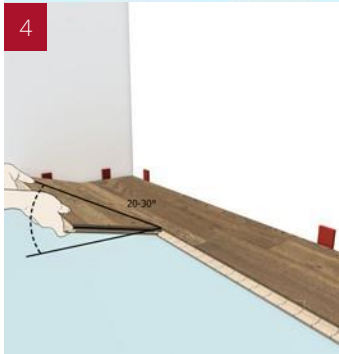
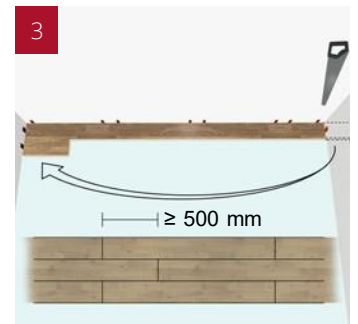
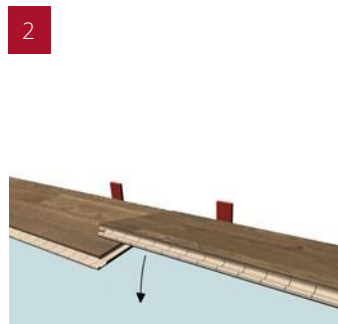
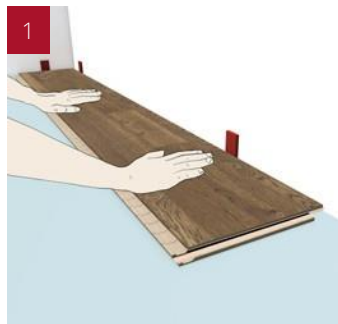
Limning av fogar

För brädder med Profiloc får lim normalt inte användas, men i vissa fall, t ex vid dörrposter och element, underlättas monteringen om låsklacken hyvlas ner till 1/3 och lim appliceras på den horisontella underläppen, se bild. Detta gör att bräddan kan knackas in på plats.

LÄGGNING

Profiloc 5G

ATT TÄNKA PÅ EFTER LÄGGNING

Temperatur och luftfuktighet i rummet.

Temperaturen i utrymmet där golvet lagts, ska ligga mellan 15–23 C°.

Luftfuktigheten (RF) ska alltid ligga mellan 30–60 % för att undvika oönskade klimatrelaterade skador och rörelser i trägolvet, ex sprickor, springor, missljud, kupning mm.

Sommartid kan man därför behöva avfukta luften, medan det vintertid istället kan bli nödvändigt att höja fuktigheten i luften. Vid en för hög eller för låg relativ fuktighet kan bestående formförändringar hos trägolvet uppstå.

Det är viktigt att även i tomma och icke bebodda utrymmen, säkerställa att temperatur och luftfuktighet är korrekt. Detta är särskilt viktigt vid läggning i samband med ex nyproduktioner eller större renoveringar.

Vid läggning av golv i sk modulproduktion, är det viktigt att kriterierna ovan säkerställs såväl direkt efter läggningen, som under förvaring och montering av modulerna.

Det är inte bara trägolv som trivs bäst då även vi människor får en bättre inomhusluft med en relativ luftfuktighet inom detta intervall.

Sockellister

Observera att golvsockelns dimensioner aldrig får styra över rörelsefogarnas storlek. Vid stora golvytor måste följaktligen golvsockel väljas med utgångspunkt från rörelsefogarnas erforderliga storlek och inte tvärtom.

En lösning på utförande vid krav på stora sockeldimensioner vid ex nybyggnation, är exempelvis att skapa ytterligare rörelsemån för golvet genom att ”släppa” väggbeklädnaden strax över golvytan. På det sättet får man 13 mm extra rörelsemån om väggbeklädnaden exempelvis består av 13 mm gips. På detta sätt kan en tunnare sockel än annars användas.

Extra arbets- eller materialkostnader relaterade till exempelvis socklar, lister eller foder, som är målade eller overtapetserade och inte går att montera bort utan påverkan på dessa eller väggyta, ersätts ej vid en garantiåtgärd på golvet.

I samband med garantiåtagande, byts eller repareras ej golv under inredningar, köksöar, garderober, braskaminer etc.

Slutanvändning

Förpackningsmaterial:

Var vänlig återvinn förpackningsmaterialen ansvarsfullt, i enlighet med lokala regler och tillgängliga återvinningsalternativ.

Kartongförpackning består av papper, återvinn som papper.

Plastfolien består av plast, återvinn som plast.

Nedlimning mot undergolv

I de fall man önskar limma trägolvet mot undergolvet, så är det viktigt att kraven för undergolv uppfylls, samt att rätt lim för ändamålet används. Observera dock att det för olika marknader kan förekomma olika regelverk kring vad som gäller vid nedlimning.

Konsultera din limleverantör så att du får rätt lim och spatel som lämpar sig för nedlimning av trägolv. Det är ofta undergolvets egenskaper som bestämmer vilket lim du behöver. Följ limleverantörens instruktioner noggrant.

Innan limning kan påbörjas, är det viktigt att säkerställa undergolvets kvalitet och fuktighet, limtypen och mängden påfört lim per m².

Skyddstäckning

Om ytterligare arbeten skall utföras i det rum där golvet har lagts, skall golvet skyddstäckas med ett material som släpper igenom fukt (t ex papp). Säkerställ att pappen du använder, inte missfärgar golvet. Observera att vissa typer av vanligen använda mjölkpapper inte är fuktgenomsläppliga och dessutom är försedda med ett vaxskikt som kan överföras till trägolvet. Golvet får då oönskade glansvariationer.

Vitvaror har i allmänhet inte tillräckligt stora ”hjul” för att undvika skador om de skjuts på golvet. I dessa fall behövs det oftast ett hårdare skivmaterial som skydd för att undvika skador i parkettytan. Under hjulförsedda möbler, t.ex. kontorsstolar, behövs ett permanent skydd mot punkt-belastning, exempelvis en för ändamålet vanligt förekommande transparent plasmatta eller liknande.

Tejp

Tejpa aldrig mot golvytan, socklar eller lister, utan endast mot skyddstäckningen. Många tejper fäster så hårt mot golvytan att lacken släpper när tejpens avlägsnas. Ju längre tejpens får sitta, desto större är risken att den fäster hårdare mot lacken.

Färgförändring

Trä är ett naturligt material som gradvis mognar till sin naturliga färg, denna förändring sker snabbast till en början. För att slippa en ojämn färgförändring, bör mattor inte läggas på golvet under de första månaderna efter läggningen.

Slutanvändning

Golv/ Mellanlägg:

Vid slutet av produktens livscykel (golv eller mellanlägg), hantera dem i enlighet med lokala avfallshanteringsregler. Vissa material kan vara återvinningsbara - vänligen kontrollera lokala regler och tillgängliga alternativ.